

La justícia no forma part de la llei

written by Luis Javier Ruiz | 2 de juny de 2020

Aquesta frase l'he extreta del film *La jove Jane Austen* dirigida l'any 2007 per Julian Jarrold. Pel·lícula basada en la biografia de la gran novel·lista britànica morta el 1817 a edat primerenca suposadament per una malaltia renal, encara que s'especulen altres causes com a càncer limfàtic o fins i tot enverinament per automedicació amb un compost a base d'arsènic.

Les seves obres relaten perfectament la societat anglesa previctoriana i el difícil paper de la dona en aquella època, amb una fixació pel tema del matrimoni, malgrat no haver-se casat mai. Tot això retratat amb estil, humor i un esperit crític de fons. I encara que la seva vida mereixeria un article a part, em centraré en la frase que dona títol a aquest article i que mitjançada l'obra expressa un pretendent de la llavors encara no revelada escriptora.

Segons sembla, a la fi del segle XVIII els conceptes justícia i llei ja no conciliaven adequadament. Encara que si ens remuntem molts segles abans, trobem multitud d'exemples en què la llei era dogma i la justícia s'aplicava de manera arbitrària i era un concepte amb forma però escàs contingut. Lleis per a tots, administrada per uns pocs i interpretada per a desgràcia de molts. Ha passat el temps i tot continua igual i l'equilibri segueix sense constatar-se. Any 2020 i l'amalgama de paraules i idees ens desorienten. Llei, democràcia, justícia, llibertat... Sona tan pròxim i al mateix temps tan aliè que val la pena dedicar-hi uns minuts de reflexió. Crec que l'última vegada que aquelles paraules es van utilitzar assenyadament va ser en l'Antiga Grècia. L'època del pensament i les idees.

Des de llavors que ha ocorregut?

No sóc ni historiador ni instruït en la matèria però el que ara realment importa és el tractament que la societat avui està donant a paraules tan simples però tan transcendents per a la relació entre els ciutadans i entre aquests i les institucions. S'han oblidat termes com a tolerància, relació, acord, respecte o convivència. Encara que sembli innecessari recordaré el significat de diversos termes.

Llei: precepte pronunciat per una autoritat competent, en què s'ordena o prohibeix alguna cosa d'acord amb la justícia, per al bé dels ciutadans. En termes constitucionals espanyols són normes votades per les Corts (poder legislatiu) i aprovades pel cap d'estat (rei). Antònim: anarquia.

Justícia: principi moral que atorga a cadascú el que li correspon o és seu, ho podem considerar un dret o raó sobre un tema o acció. Segons la Constitució espanyola és tot allò que dictamina el poder judicial. Antònim: arbitrarietat.

Dret: capacitat de l'ésser humà per a realitzar legítimament el que condueix a les finalitats de la seva vida (obviem aquí el sentit de Dret com disciplina o ensenyament). Antònim: deure.

Democràcia: forma de govern en què el poble exerceix la sobirania o poder polític per mitjà d'uns representants triats per sufragi. En un llenguatge més social democràcia equival a llibertat i tolerància. Antònim: dictadura.

Totes són paraules d'ús freqüent, conegudes i utilitzades, tant en l'àmbit social com en el formal (polític i judicial). Són conceptes bàsics i d'una importància cabdal per a l'existència i desenvolupament de pobles i nacions. Formen part del restringit grup d'expressions que anomenaríem universals. No són patrimoni de classes ni estrats socials. Afecten governants i governats, partits polítics i votants, jutges i acusats, pares i fills, homes i dones... i sobretot

éssers humans. Tots iguals davant la llei sense distinció de naixement, raça, sexe, religió o opinió... tal com promulga però no compleix l'article 14 de la Constitució espanyola.

I aquí tenim la gran perversió i incoherència de l'ordenament jurídic d'aquest país. La nul·la paritat entre llei i justícia, la vergonyosa discordança entre dret i democràcia.

On està la llei que impedeix a un poble a decidir pel seu futur? On està la justícia que salvaguarda la lliure opinió i expressió d'aquest poble? On està el dret a l'autodeterminació de la seva gent i a trobar la legítima fi que permeti gaudir de les seves vides? On està la democràcia que anteposa una constitució antiquada i (juguem amb les paraules) anticonstitucional per si mateixa a les llibertats essencials d'expressió, reunió, manifestació i referèndum d'una comunitat? On està la llei que empara la insatisfacció i desil·lusió de centenars i centenars de milers de persones que demanen regir les seves destinacions per si mateixos? On està la justícia que empresona en el segle XXI a polítics i ciutadans per expressar lliurement i pacífica els seus desitjos i opinions? On està el dret de tantes persones a ser escoltats sense ser apallissats mentre defensen passivament la seva llibertat? On està la democràcia que permet a un govern aixafar les veus dissidents, siguin polítiques o socials i ho facin aprofitant uns estaments judicials corromputs per l'odi i la intolerància? On està la llei, la justícia, el dret i la democràcia?

Espanya vulnera tot això i molt més. Milers de raons per a escriure milers d'articles. Però sobretot... on està Europa, que permet milers d'atropellaments de drets humans i llibertats a ciutadans del seu propi territori? És obvi que avui i aquí aquells termes tan simples però profunds, tan coneguts però essencials no existeixen. Quanta raó tenia Tom Lefroy quan va respondre a Jane Austen allò de "la justícia no forma part de la llei".